

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ACELE

Sayı : E-72079556-610-23306421

Konu : Soru Önergeleri (7/43710-7/44033-7/45707)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/43710 GK 152
7/44033 GK 152
7/45707 GK 178

- İlgi : a) 05.05.2026 tarihli ve 1849186 sayılı yazınız.
b) 11.05.2026 tarihli ve 1852982 sayılı yazınız.
c) 25.06.2026 tarihli ve 1882751 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Diyarbakır Milletvekili Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/43710, 7/44033 ve 7/45707 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur. Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/43710-7/44033-7/45707 Cevap Metni (3 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 9C48F370-4678-4E1A-B231-B18B0A0EDD5C

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK
Sosyal Çalışmacı
Telefon No: (312) 705 73 30

Bakanlığımız çocuklarımızın korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını amaçlamakta, tüm risklere karşı bilinçli ve duyarlı nesiller yetiştirmek üzere koruyucu, önleyici ve destekleyici çalışmaları çocuğun üstün yararı ilkesi çerçevesinde yürütmektedir.

Bakanlığımız sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı verebilmek için özellikle çocukları destekler nitelikte yardım programlarına önem vermektedir.

Ayrıca hanelerde çocukların hayat standartlarını yükseltmek ve gelişimlerini desteklemek amacıyla yapılan eğitim yardımları sosyal yardım harcamalarımızın önemli bir bölümünü oluşturmaktadır.

Bakanlığımızca çocukların ihtiyaçlarının karşılanması, ailelerin güçlendirilmesi, geçici olarak yaşanan sosyal ve ekonomik güçlüğü önüne geçilmesi yoluyla çocukların öz aileleri ve yakınları yanında bakımlarının ve desteklenmelerinin sağlanması ile fırsat eşitliğinin oluşturulması amacıyla Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti (SED) verilmektedir. Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti bir sosyal yardım değil, sosyal hizmet modelidir. Ailelerin ekonomik olarak güçlendirilmesinin yanı sıra psikososyal açıdan desteklenmesini temel alır.

Bununla birlikte hizmetten yararlanan ailelerden istihdama katılabilecek durumda olanların İŞKUR meslek edindirme kurslarına yönlendirilerek kendi hayatlarını sürdürebilecekleri iş ve meslek sahibi olmalarına çalışılmaktadır.

SED hizmetinin en önemli bileşeni alanda çalışan meslek elemanları tarafından ailenin ihtiyaç duyduğu konularda psikososyal müdahale bileşenidir.

Yapılan inceleme ve değerlendirme sürecinde aile içinde sorunların çözülmesi, ailenin ve çocuğun çevreye uyumu, çocuğun okula uyumu ve eğitime devamı, kriz durumundaki kişilere psikososyal destek sağlanması, ailelerin ebeveynlik becerilerinin artırılması vb. konularında mesleki müdahalede bulunmaktadır.

Ayrıca Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmetinin etkinliğini artırmak, ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak, fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla 2017 yılında başlatılan “*SED Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi*” kapsamında 81 ilde SED Hizmetinden yararlanan ortaokul ve lise çağındaki bulunan çocukların sosyal, kültürel, sportif ve akademik faaliyetlerden faydalandırılması sağlanmaktadır.

Proje ile çocukların boş zamanları, gelişimlerini destekleyecek şekilde yapılandırılmakta, boş vakitlerinde olumsuz ortamlardan/sosyal çevreden ve bunların barındırdığı risklerden korunmaları ve toplum kaynaklarına erişim konusunda fırsat eşitliği sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca çocuklara yönelik her türlü riski önlemek amacıyla koruyucu önleyici program ve faaliyetler geliştirmek ve çocukların sağlıklı gelişimlerini desteklemek, risklerden koruyarak refah içinde yaşamalarını sağlamak amacıyla çalışmalar yürütülmektedir. Bu amaçla her ilde çocuklar güvende ekipleri oluşturulmuştur. Çocuklar Güvende Ekipleri tarafından farklı risk gruplarındaki çocuklara yönelik tespit, yönlendirme ve izleme çalışmaları sürdürülmektedir. Sokak, okul veya kırsal alanda kurumlar arası iş birliği çerçevesinde yapılan çalışmalar sonucu tespit edilen ve paydaş kurumlarca bildirilen çocukların ve ailelerin uygun sosyal hizmet modeline veya destek ve yardımlara yönlendirilmesi sağlanmaktadır. Çocuklar Güvende Ekipleri

tarafından yapılan çalışmalar ile risk altındaki çocuklar ve ailelerinin erken tespiti ve hizmetlere erişiminin artırılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda alan taramaları, çocuklarla mesleki çalışmalar, hane ziyaretleri, ailelere yönelik rehberlik faaliyetleri, eğitim kurumları ziyaretleri gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca ihtiyaç duyulan vakalarda 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu gereği danışmanlık, eğitim ve sağlık tedbiri alınabilmektedir.

Diğer taraftan, Ülkenin demografik geleceğini bugünden belirleyen temel parametrelerden biri olan çocuk nüfus oranı, Bakanlığımızca uzun vadeli kalkınma planlamasının merkezindeki kamu politikası önceliklerinden biri olarak ele alınmakta, toplam doğurganlık hızı ile çocuk yaş grubunun toplam nüfus içindeki payında ortaya çıkan seyri yakından takip edilmektedir. Bu doğrultuda yürütülen çalışmalar münferit tedbirlerin ötesinde; kurumsal yapı, bilimsel temel ve stratejik planlamayı esas alan uzun vadeli ve bütüncül bir politika çerçevesine dayanmaktadır.

Nüfus politikalarının ülke genelinde eşgüdüm içerisinde oluşturulmasını ve daha etkin uygulanmasını sağlamak üzere 25 Aralık 2024 tarihli ve 32763 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 172 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile “Nüfus Politikaları Kurulu” kurulmuştur. Kurulun çalışmaları kapsamında “mevzuat”, “araştırma ve veri üretimi”, “sağlık”, “çalışma hayatı”, “ekonomik teşvikler”, “eğitim” ile “iletişim ve farkındalık” çalışma alanlarına ilişkin mevcut sorunlar, ihtiyaçlar ve önümüzdeki dönemde hayata geçirilebilecek somut faaliyetler ele alınmaktadır.

25 Aralık 2025 tarihinde yayımlanan 171 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile aile, kadın, çocuk, gençlik, engelli gibi sosyal politika alanları ile demografik değişimler ve eğilimler ile bunların aile yapısı üzerindeki olası etkileri üzerine ulusal ölçekli ve stratejik nitelikte araştırmalar yürütmek üzere Bakanlığımız bünyesinde Aile Enstitüsü kurulmuştur. Nüfus Politikaları Kurulunun sekretarya hizmetleri de Aile Enstitüsü tarafından yürütülmektedir.

2025 yılının “Aile Yılı” ilan edilmesiyle ivme kazanan çalışmaların bütüncül ve uzun vadeli bir zemine taşınması amacıyla Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından 2026–2035 yıllarını kapsayan dönem Aile ve Nüfus On Yılı olarak ilan edilmiştir. On yıllık dönemde hayata geçirilecek stratejik öncelikleri, uygulama modelini ve araçlarını ortaya koyan “Aile ve Nüfus On Yılı Vizyon Belgesi” Bakanlığımız koordinasyonunda hazırlanmış ve 02.05.2026 tarihli ve 33241 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 2026/4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile yürürlüğe girmiştir.

“İnsanla başlayan, aileyle kökenlen, nesillerle büyüyen, nüfusla güçlenen, istikbâle yükselen Türkiye” vizyonunu esas alan Belge’de “Aile Kurumu ve Nesillerin Muhafazası”, “Evlilik Müessesesinin Teşviki”, “Doğurganlık Hızının Artırılması”, “Gençlerin Nitelikli Yetiştirilmesi ve Yaşlı Refahı” ve “Kırsalın Yerinde Kalkınması ve Nüfusun Dengeli Dağılımı” olmak üzere beş stratejik öncelik belirlenmiştir. Vizyonun stratejik öncelikleri “Kurumsal Kapasite”, “Mevzuat”, “Veri Altyapısı”, “İletişim” ve “Diplomasi” olmak üzere beş temel araç üzerine inşa edilen bütüncül bir model çerçevesinde hayata geçirilecektir. İki yıllık eylem planları ve yıllık izleme raporları ile dinamik bir döngüye dayalı süreç Bakanlığımızın merkezi koordinasyonunda yürütülecektir.

Bununla birlikte, Aile ve Gençlik Fonu kapsamında 81 ilde yürütülen Evlenecek Gençlerin Desteklenmesi Projesi ile evlenecek gençlerin ekonomik, psikolojik ve sosyal açıdan sunulan desteklerle evliliklerinin daha sağlam temeller üzerine kurulması ve gençlerin evliliğe

teşvik edilmesi amaçlanmaktadır. Proje kapsamında başvurusu onaylanan kişilere 2 yılı geri ödemesiz, 48 ay vadeli faizsiz kredi desteği sunulmasının yanı sıra evlilik öncesi ve sonrası eğitim ve danışmanlık hizmetleri sağlanmaktadır. Kredi tutarı, başvuran çiftlerin her ikisinin de 18-25 yaş aralığında olması halinde 250.000 TL, herhangi birinin 26-29 yaş aralığında olması halinde ise 200.000 TL olarak uygulanmaktadır. Proje kapsamında imzalanan iş birliği protokolleriyle çeşitli sektörlerde çiftlere yönelik değişen oranlarda indirimler de sunulmaktadır. Proje kapsamında ilk çocuğuna sahip olan ailelerin geri ödemelerinin 12 aylık taksiti hibe edilerek kalan kısmı 12 ay ertelenmekte; ikinci çocuğunu kucağına alan ailelerinin ise kalan tüm geri ödemeleri hibeye dönüştürülmektedir. Proje aracılığıyla 242.156 kişiye evlilik öncesi eğitim veya aile danışmanlığı hizmeti sunulmuştur. Proje kapsamında Temmuz 2026 sonu itibarıyla 92.756 bin çifte kredi ödemesi gerçekleştirilmiş olup 16.957 çocuk dünyaya gelmiştir.

Öte yandan, Bakanlığımızca, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bakanlığımız yoksulluğun nesiller arası transferinin önüne geçebilmek ve sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı verebilmek için özellikle çocukları destekler nitelikte yardım programlarına önem vermektedir. Bu nedenle ihtiyaç sahibi hanelerimiz çeşitli hane bazlı sosyal yardımlarla desteklenmektedir. Bu çerçevede doğrudan çocuklarımızı destekler nitelikte olan Şartlı Nakit Transferleri, Öksüz ve Yetim Yardımı, Asker Çocuğu Yardımı, Engelli Yakını Aylığı, Doğum ve Çoklu Doğum Yardım programları gibi düzenli yardım programları yürütülmektedir.

Doğum yardımı uygulaması kapsamında yapılan tek seferlik ödeme tutarı 5 bin TL'ye yükseltilmiştir. Bunun yanı sıra, ikinci çocuktan itibaren her çocuk için ailelere her ay düzenli destek ödemesi hayata geçirilmiştir.

Bununla birlikte yoksulluk döngüsünün sona erdirilmesi amacıyla özel önem verilen eğitim yardımları kapsamında aktarılan tutarlar sosyal yardım harcamalarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu kapsamda Eğitim Materyali, Ücretsiz Ders Kitabı, Engelli Öğrencilerin Ücretsiz Taşınması, Öğrenci Barınma, Taşıma ve Yemek Yardımı, Öğrencilerin Ulaşım Giderlerine Yönelik Yardımlar ve Öğle Yemeği Yardımı gibi pek çok yardım programı ile de çocuklarımız desteklenmektedir.

Öte yandan çocuklu hanelerimiz çocuklara yönelik yardımlara ek olarak; yardım özelinde belirlenen şartları sağlamaları halinde Gıda Yardımı, Barınma Yardımı, Elektrik Tüketim Desteği ve Yakacak Yardımı gibi diğer yardımlar ile bütüncül bir yaklaşım benimsenerek ihtiyaçlı yönlerinden desteklenmektedir.

Bu kapsamda tematik ve kapsayıcı sosyal yardım programları aracılığıyla ihtiyaç sahibi vatandaşlarımız desteklenmekte olup Bakanlığımızca yürütülen sosyal yardım programlarına ilişkin detaylı bilgiler ve veriler Bakanlığımız internet sitesinden takip edilebilmektedir.

Soru önergesinde yer alan diğer konular, diğer Bakanlıkların görev ve yetki alanına girdiğinden Bakanlığımızca değerlendirilememiştir.